

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA DARASA LA NNE**

06

URAI NA MAADILI

Muda: Saa 1:30

20 Novemba 2019.

Maelekezo

1. Mtihani huu una sehemu A na B zenye jumla ya maswali **sita (6)**
2. Jibu maswali **yote** katika kila sehemu.
3. Sehemu A ina alama **ishirini na sita (26)** na sehemu B ina alama **ishirini na nne (24)**

SEHEMU A (Alama 26)

1. Jibu vipengele (i) – (v) kwa kuchagua herufi ya jibu sahihi na kuandika katika kisanduku.
 - (i) Unapaswa kufanya nini unapoishi na watu wenye tabia zisizokubalika katika jamii?
A. Kuwakimbia bila kuwashauri C. Kupigana nao hadi wabadilike
B. Kuwavumilia na kuwashauri D. Kuwatolea maneno makali []
 - (ii) Njia ipi inaweza kutumika katika kutatua changamoto zinazokukabili?
A. Kuzikubali na kuweka malengo
B. Kuwa ombaomba na kutaka ushauri
C. Kuchoka na kukata tamaa
D. Kuweka malengo na kuyaacha []
 - (iii) Lipi kati ya matendo yafuatayo yanaonesha tabia ya ustahimilivu?
A. Kudadisi bila kuchoka na kupata jibu
B. Kufanya kazi kwa bidii na kupumzika sana
C. Kufanya kazi haraka haraka
D. Kufanya kazi polepole []
 - (iv) Kuhimili vikwazo katika maisha kunatuwezesha kufikia.
A matatizo yetu ya kila siku C. ugumu wa maisha
B heshima yetu. D. malengo yetu []
 - (v) Hali ya kujiamini na kutarajia mafanikio katika jambo fulani hujulikana kama
A Udadisi C Mtazamo chanya.
B Changamoto. D Uvumilivu. []

2. Jibu kipengele (i) - (iv) kwa kuoanisha maelezo kuhusu alama za Taifa katika **Fungu A** na alama za Taifa katika **Fungu B**. Andika herufi ya jibu sahihi kwenye mabano.

Fungu A	Herufi	Fungu B.
(i) Huonesha utajiri wa mali asili ya nchi yetu.	[]	A. Bendera ya taifa B. Jembe na nyundo
(ii) Hutumika katika barua za kiofisi na machapisho ya serikali.	[]	C. Wimbo wa taifa D. Nembo ya taifa.
(iii) Huashiria uhuru wa nchi yetu.	[]	E. Fedha za
(iv) Huwakilisha vifaa vinavyotumika kuendeleza taifa.	[]	Tanzania F. Pembe za ndovu

3. Chagua jibu sahihi kutoka kwenye mabano na liandike katika sehemu iliyoachwa wazi.
- (i) Kitendo cha mtoto kushiriki katika maamuzi huonyesha _____
(wajibu wa mtoto, haki ya mtoto, kukomaa kwa mtoto)
- (ii) Ili watoto wapate msaada mara wanapohitaji wanatakiwa wawe: _____
(wanafiki, wakweli, wazembe)
- (iii) Lipi kati ya yafuatayo ni wajibu wa mtoto? _____
(kupendwa, kupata chakula, kufanya kazi rahisi)
- (iv) Kitendo cha mtu kufanya kazi aliyopangiwa huitwa _____
(wajibu, haki, uaminifu)

SEHEMU B (Alama 24)

4. Jibu vipengele (i) – (v) kwa kuweka alama ya **vema** (✓) kuonesha kama zana zilizowekwa kwenye jedwali ni za asili au siyo za asili. Namba moja imetolewa **kama mfano**.

Zana	Zana za Asili	Zana zisizo za Asili
(i) Gitaa		✓
(ii) Manyanga		
(iii) Kinanda		
(iv) Filimbi		
(v) Tarumbeta		

5. Chunguza kwa makini picha ifuatayo kisha jibu maswali yanayofuata.

Maswali:

- (i) Ni kitendo gani kinaoneshwa katika picha? _____
 - (ii) Unafikiri kwanini mtu huyu katika picha anafanya kitendo hiki? _____
 - (iii) Ni hasara gani inayosababishwa na kitendo kinachofanyika katika picha? _____
 - (iv) Pendekeza njia mojawapo inayoweza kutumika kulinda na kutunza mazingira ya eneo liliooneshwa kwenye picha
-

6. Soma kwa makini kifungu cha habari kifuatacho kisha jibu maswali yanayofuata.

Vyanzo vya maji ni muhimu katika maisha yetu. Mfano wa vyanzo vya maji ni mito, maziwa, bahari, mabwawa, visima, mvua na chemichemi.

Tunapaswa kuvilinda vyanzo hivi vya maji. Tunaweza kuvilinda vyanzo vya maji kwa kutokata miti ovyo kandokando ya vyanzo vya maji, kupanda miti,

kutojisa au kutupa taka kwenye vyanzo vya maji.

Maji yanatumika kwa kunywa, kupikia, kuoshea, kuoga, kusafisha na kumwagilia mazao. Ni wajibu wa jamii nzima kuvilinda vyanzo vya maji.

Maswali:

- (i) Kulingana na kifungu hiki cha habari, mito, maziwa, bahari, mabwawa na mvua huitwa __
- (ii) Ni nani anawajibika kulinda vyanzo vya maji? _____
- (iii) Tunawezaje kuvitunza vyanzo vya maji? _____
- (iv) Tunatumia maji kwa shughuli zipi? _____